

velikosti je nutno přihlížet při stanovení výše odměny. Osobou, která tuto újmu způsobila, je pak, dle názoru Soudu, osoba pořidivší rozmnoženinu a tato osoba je také v zásadě povinna tuto újmu nahradit. Obtížnou realizovatelnost vybírání, z individuálního hlediska prakticky minimální náhrady za zanedbatelné újmy, lze řešit zavedením systému pro vybírání náhradních odměn a stanovením poplatků „k tíži osob, které disponují vybavením, přístroji a nosiči pro digitální rozmnožování nebo fakticky dávají toto vybavení k dispozici soukromým osobám nebo jim poskytují rozmnožovací služby.“ (46). To ovšem pouze za předpokladu, že tyto přístroje a média budou poskytnuty fyzickým osobám k rozmnožování pro soukromou potřebu. U fyzických osob se má totiž za to, že tyto využívají poskytnutá média a přístroje v plné míře a tedy i pořizují rozmnoženiny pro soukromou potřebu – nevytváří zde potřeba jakkoliv prokazovat způsobenou újmu, jelikož tato se předpokládá (55). Situace, kdy jsou prodejci médií a rozmnožovacích přístrojů schopni přenést poplatky v konečném důsledku na uživatele, je tedy plně v souladu s „přiměřenou rovnováhou“ (52). Musí tedy existovat určitá spojitost mezi tímto poplatkem za soukromé rozmnožování a určením rozmnožovacích přístrojů a médií. Pokud nebyly média a rozmnožovací přístroje „poskytnuty soukromým uživatelům a jsou zjevně vyhrazeny k jiným účelům než pro pořizování rozmnoženin k soukromému užití, pak není uplatnění poplatku za soukromé rozmnožování bez rozdílu, není v souladu se směrnicí 2001/29.“ (59)

Uvalení „slepého“ poplatku je tedy dle výše uvedeného v rozporu se informační směrnicí. Rozsudek ovšem nepřímo potvrdil dovolenost pořizování digitální rozmnoženiny pro soukromou potřebu a to na jakémkoliv médium.

Rozsudek Soudu byl, poměrně překvapivě, přijat pozitivně oběma zájmovými skupinami. Výrobci médií a rozmnožovacích zařízení jsou potěšeni neaplikovatelností poplatků na média a přístroje, které jsou využívány k jiným účelům než k rozmnožování pro soukromou potřebu.⁶ Kolektivní správci pak vyzdvihují potvrzením legitimacy a funkčnosti systému náhradních odměn. Spokojeni jsou též s explicitním konstatováním, že na rozmnožování pro soukromou potřebu je nutno nahlížet jako na akt, který způsobuje autorovi újmu *per se*.⁷ Je tedy patrné, že rozhodnutí bude mít dopad na současnou koncepci vybírání náhradních autorských odměn, která se v jeho světle jeví jako dále neudržitelná. Zároveň s sebou přináší poměrně dost dalších zásadních otázek, například zda jsou společnosti, které tyto odměny již zaplatily na základě vnitrostátních předpisů, oprávněny je požadovat zpět a pokud ano, tak konkrétně od koho.

6 Vizte např. tiskové prohlášení sdružení EURIMAG, které zastupuje zájmy výrobců spotřební elektroniky. [online] [cit.2011-01-20]. Dostupné z: <http://eurimag.eu/index.php?id=33&cid=59&cfid=15&task=download&option=com_flexicontent&Itemid=12>.

7 Názory druhé strany jsou pak demonstrovány např. v tiskovém prohlášení Evropského sdružení autorských organizací GESAC [online] [cit.2011-01-20]. Dostupné z: <http://www.cisac.org/CisacPortal/cisacDownloadFile.do?doId=20109>.

Vybraná ustanovení:

Pojem „spravedlivá odměna“ ve smyslu čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti je autonomním pojmem práva Unie, který musí být vykládán jednotně ve všech členských státech, které zavedly výjimku pro soukromé rozmnožování, bez ohledu na možnost přiznanou členským státům určit, v mezích stanovených právem Unie, zejména uvedenou směrnicí, formu, podmínky financování a výběru, jakož i výši této spravedlivé odměny.

Článek 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že „přiměřená rovnováha“, kterou je třeba nalézt mezi dotyčnými osobami, předpokládá, že výše spravedlivé odměny bude nutně vypočtena na základě kritéria újmy způsobené autorům chráněných děl v důsledku zavedení výjimky pro soukromé rozmnožování. Úprava, podle které osobami, jež mají povinnost financovat spravedlivou odměnu, jsou osoby, které disponují vybavením, přístroji a nosiči pro digitální rozmnožování a které z tohoto důvodu právně nebo fakticky poskytují toto vybavení nebo rozmnožovací služby soukromým uživatelům, je v souladu s požadavky „přiměřené rovnováhy“, pokud tyto osoby mají možnost přenést skutečnou zátěž spojenou s tímto financováním na soukromé uživatele.

Článek 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že musí existovat spojitost mezi uplatněním poplatku určeného k financování spravedlivé odměny na vybavení, přístroje a nosiče pro digitální rozmnožování a jejich předpokládaným používáním pro účely soukromého rozmnožování. V důsledku toho uplatnění poplatku za soukromé rozmnožování bez rozdílu, zejména na vybavení, přístroje a nosiče pro digitální rozmnožování, jež nebyly poskytnuty soukromým uživatelům a jsou zjevně vyhrazeny k jiným účelům než pro pořizování rozmnoženin k soukromému užití, není v souladu se směrnicí 2001/29.

Užívání doménového jména steuerberater-suedniedersachsen.de přípustné

Josef Kotásek

Soud	Spolkový soudní dvůr
Sp. zn.	StbSt /R/ 2/10
Datum	1. 9. 2010
Dostupnost	bundesgerichtshof.de

Internetová doména „steuerberater-suedniedersachsen.de“ kombinující druhové a regionální údaje není zakázanou reklamou ve smyslu § 57 odst. 1 a § 57a zákon o daňových poradcích.

Pátý senát německého BGH se v čerstvém rozhodnutí ze září tohoto roku zabýval souladem doménového jména *steuerberater-suedniedersachsen.de* s předpisy o reklamě na daňové poradenství, resp. se stavovskými předpisy

o propagaci daňových poradců. Český ekvivalent dosti krkolomné domény by zněl „danoviporadci-jiznidolnisasko.de“, s ohledem na německou gramatiku je ovšem kryta i méně přitažlivější (protože více konkrétní) varianta „danovyporadce-jiznidolnisasko.de“.

Doménové jméno *steuerberater-suedniedersachsen.de* bylo od roku 2006 užíváno jistým daňovým poradcem ze zmíněné části spolkové země Dolní Sasko. Zemský soud v Hannoveru, který o souladu domény s pravidly pro reklamu daňových poradců rozhodoval v prvním stupni, dospěl k závěru, že využívání domény *steuerberater-suedniedersachsen.de* představuje formu zakázané reklamy ve smyslu zákona o daňových poradcích (StBerG). Vrchní zemský soud (OLG) v Celle rozsudek, který daňový poradce napadl odvoláním, zrušil. Proti tomu podalo opravný prostředek státní zastupitelství, nebylo však ve věci úspěšné. BGH konstatoval, že kombinace druhového pojmu (daňový poradce/daňoví poradci) a geografického údaje nepředstavuje zakázanou formu reklamy ve smyslu zákona o daňových poradcích či jejich stavovských předpisů.

BGH v souladu se svou dřívější judikaturou (BGH, NJW 2003, s. 504) předeslal, že uvedená doména cílí na získávání zákazníků a představuje tedy reklamu, tj. i reklamu ve smyslu zákona o daňovém poradenství. Dle § 57a StBerG je reklama daňovým poradcům povolena za podmínky, že informuje co do formy a obsahu věcně o činnosti daňového poradce a není zaměřena na získání individuální zakázky („*soweit diese über die berufliche Tätigkeit in Form und Inhalt sachlich unterrichtet und nicht auf die Erteilung eines Auftrags im Einzelfall gerichtet ist*“). Podle stavovských předpisů (Berufsordnung der Bundes-Steuerberaterkammer, dále jen BOSTB) má sdělení o službách a osobě daňového poradce obsahovat pouze takové údaje, které jsou věcně přezkoumatelné („*Die Unterrichtung muss sachlich zutreffend und objektiv nachprüfbar sein*“, srov. § 10 odst. 2 BOSTB).

Dle německého nejvyššího soudu však daná doména klamavá není; daňový poradce jejím prostřednictvím nesugeruje veřejnosti, že má jedinečné postavení mezi daňovými poradci příslušného regionu či je snad výlučně jediným poradcem, který tu působí. Skutečnost, že doménu může užívat výhradně jediný uživatel, nepovažoval BGH za závadnou, neboť to je dáno z podstaty věci - principem priority doménové registrace.

Jižní část Dolního Saska je navíc tak rozsáhlá, že průměrně informovaný a rozumný uživatel internetu může jen stěží dospět k závěru, že jde o jediného daňového poradce z dané oblasti. Kombinace pojmu „daňový poradce“ s názvem regionu, který navíc není politickým územím a nemá tedy ostré hranice (v tomto směru by jeho analogií v rámci ČR bylo kupříkladu označení „Slovácko“) nemůže klamat ty uživatele, kteří by snad tuto nepravděpodobnou doménu zadali přímo do prohlížeče. Rovněž okolnost, že pod spornou doménou by běžný uživatel internetu mohl očekávat např. sdružení daňových poradců z daného regionu či jejich seznam, nevede podle BGH ke klamání spotřebitelů. Případná falešná představa je totiž rozptýlena ihned po zhlédnutí internetové stránky.

Komentované rozhodnutí je zajímavé i z hlediska starší judikatury vyšších soudů v SRN, které k doménám obdobného typu nebyly vždy tak vstřícné. Demonstrovat to lze např. na starším a v literatuře dosti kritizovaném rozhodnutí jednoho z vrchních zemských soudů týkající se domény *tauchschule-dortmund.de* - OLG Hamm, rozsudek ze dne 18. 03. 2003, sp. zn. 4 U 14/03. Citovaný soud zde dospěl k závěru, že majitel uvedené domény (jejíž českou obdobou by byla „*škola-potapeni-dortmund.de*“) sugeruje veřejnosti své výlučné a jedinečné postavení, které je ovšem neudržitelné a představuje nekalosoutěžní postup ve vztahu k ostatním potápěčským školám působícím v Dortmundu.

Tento restriktivní přístup k doménám kombinujícím druhová a geografická označení však byl s odstupem několika let stejným senátem přehodnocen. V rozsudku ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. 4 U 63/08 se soud zabýval doménou tvořenou kombinací pojmů *Anwaltskanzlei* (advokátní kancelář) a názvu města (obě slova byla oddělena pomlčkou). Žalobce, který byl konkurenčním advokátem ze stejného města, v užívání domény spatřoval klamavou reklamu nepravdivě propagující jedinečné postavení dané advokátní kanceláře a požadoval vydání předběžného opatření, které by jí zakázalo spornou doménu užívat. OLG Hamm ve shora uvedeném rozhodnutí napadenou doménu aproboval s tím, že přehodnocuje svůj dosavadní negativní přístup ve věci „*tauchschule-dortmund*“.¹ Dle soudu je totiž veřejnosti samozřejmě známo, že v daném místě působí více advokátních kanceláří. Význam místního názvu za slovem *Anwaltskanzlei* se tak vyčerpává v tom, že je pouhou informací o sídle kanceláře.

Rozhodnutí BGH ve věci *steuerberater-suedniedersachsen.de* na úrovni nejvyšší instance potvrzuje definitivní odklon od dřívější restriktivní judikatury (jež poněkud hystericky reagovala na registraci druhových či regionálních označení) a dává zelenou doménám tvořeným kombinací generických označení a geografických údajů. Vstřícný postoj německého nejvyššího soudu lze jen uvítat. Průměrně informovaný a rozumný uživatel internetu sotva očekává, že domovská stránka nalezená s použitím druhových pojmů v kombinaci s geografickým údajem skutečně kryje subjekt s kompletní nabídkou příslušných služeb či zboží na daném teritoriu. Případná „reziduální“ mylná představa uživatele internetu bude navíc ve většině případů rychle napravena po otevření stránky.

1 Za zmínku stojí způsob, jakým se senát se svým vlastním názorovým obrazem vypořádával. Učinil tak slovy „*pokud by snad rozsudek senátu ze dne 18. března 2003 (sp. zn. 4 U 14/03) mohl být chápán tak, že samo pouhé spojení druhového označení s místním názvem znamená tvrzení o výlučnosti, pak na tomto názoru senát nesetrvává*“.